

KARTA KURSU

Nazwa	Bioetyka w badaniach przyrodniczych	
Nazwa w j. ang.	Bioethics in science research	
Koordynator	Dr hab. Alicja Walosik Prof. UP	Zespół dydaktyczny
		Dr hab. Alicja Walosik Prof. UP
Punktacja ECTS*	1	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z pojęciem, przedmiotem, genezą i strukturą bioetyki, zaprezentowanie wybranych problemów współczesnej bioetyki na tle nauk medycznych i przyrodniczych, poznanie zasad etycznych i regulacji prawnych dotyczących badań z wykorzystaniem zwierząt doświadczalnych, etycznych problemów dotyczących określenia podmiotu moralności wynikających z rozwoju nauk i technik biomedycznych. Celem przedmiotu jest również zrozumienie znaczenia bioetyki w wymiarze teoretycznym i praktycznym na wybranych przykładach, poznanie argumentów współczesnych stanowisk bioetycznych.

Warunki wstępne

Wiedza	Ogólna wiedza z zakresu historii współczesnej (nauki), wiedzy o społeczeństwie (kontekst społeczno-prawny) i biologii ogólnej;
Umiejętności	brak
Kursy	brak

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	Student: W01. Wymienia i objaśnia główne problemy bioetyki	K_W01, K_W13,
	W02. Ma wiedzę z zakresu terminologii z obszaru etyki i bioetyki w dziedzinie inżynierii biomedycznej i medycyny	K_W21,
	W03. Podaje przykłady złożoności i interdyscyplinarności problemów bioetycznych	K_W21, K_W13
	W 04. Wymienia i wyjaśnia dylematy bioetyczne związane z rozwojem nauk biologicznych i technologii medycznych.	
	W05. Wymienia i rozumie etyczne zasady planowania i prowadzenia badań naukowych, zagrożenia i nadużycia we współczesnej nauce i medycynie, prawne uwarunkowania badań z wykorzystaniem zwierząt doświadczalnych	K_W20, K_W21
	W06. Omawia problematykę i zasady pracy komisji bioetycznych	K_W21

Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	Student	
	U01. Analizuje zagadnienia i uzasadnia rozwiązania problemów dotyczących etyki badań naukowych w obszarze nauk przyrodniczych i medycznych, a także procedur medycznych.	K_U01, K_U02,
	U02. Identyfikuje dylematy moralne występujące w badaniach naukowych w dziedzinie nauk biologicznych	K_U09, K_U10
	U 03. Interpretuje aspekty etyczne prowadzonych badań	K_U07
	U04. Krytycznie ocenia dorobek w zakresie nauk medycznych i nauk pokrewnych, w tym własnego wkładu w ich rozwój i uznawania znaczenia wiedzy w rozwijaniu problemów poznawczych i praktycznych	K_U08, K_U09, K_U11
	U 05. Rozumie potrzebę współdziałania w promowaniu zachowań i postaw bioetycznych	K_U10,

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	Student	
	K01. Rozumie potrzebę współdziałania w promowaniu zachowań i postaw bioetycznych	K_K01, K_K06
	K02. Wyraża opinie na temat problemów bioetycznych w życiu publicznym	K_K04, K_K08

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	10			10								

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład, studium przypadku, dyskusja, prace pisemne

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X		X			
W02								X		X			
W03								X		X			
W04								X		X			
W05								X		X			
W06								X		X			
U01								X					
U02								X					
U03								X					
U04								X					
U05								X					
K01								X					
K02								X					

Kryteria oceny

Czynne uczestnictwo w zajęciach. Udział w dyskusji. Przygotowanie opracowania na zadany temat

Uwagi

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Treści programowe:

1. Pojęcie i przedmiot bioetyki.
2. Teoretyczne podstawy i wybrane zagadnienia bioetyki
3. Historyczne tło powstania bioetyki
4. Historia refleksji nad skutkami badań naukowych i wpływu człowieka na przyrodę.
5. Zagrożenia bioetyczne osoby ludzkiej i rodziny w XXI w.
6. Skutki poznania kodu genetycznego. Badania prenatalne, eugenika.

7. Inżynieria genetyczna w służbie rolnictwa i badań naukowych, organizmy GMO.
8. Komórki macierzyste, klonowanie organizmów, przeszczepianie i produkcja narządów.
9. Etyka i moralność w medycynie XXI w. – wyzwania i zagrożenia
10. Badania naukowe na zwierzętach. Status etyczny zwierząt.
11. Leki. Skuteczność, skutki uboczne, etyka stosowania i reklamy leków.
12. Badania kliniczne na ludziach. Relacja lekarz-pacjent.
13. Intensywne techniki podtrzymywania życia, eutanazja, wspomagane samobójstwo. Bioetyka wobec stanów granicznych życia ludzkiego.
14. Eutanazja: problemy moralne dotyczące uśmiercania ludzi i zwierząt
15. Poradnia Bioetyczna – nowa forma wsparcia w trudnych dylematach etycznych
16. Interdyscyplinarny charakter bioetyki

Wykaz literatury podstawowej

- 1) Mepham B., 2008r., "Bioetyka. Wprowadzenie dla studentów nauk biologicznych", wyd. PWN,
- 2) Piątek Z., 2008r., "Ekofilozofia", wyd. UJ,
- 3) Singer P., 2006r., "Jeden świat. Etyka globalizacji", wyd. Książka i Wiedza,
- 4) Livio Melina 2016. Bioetyka. Kurs bioetyki. Wydawnictwo Św. Stanisława BM

Wykaz literatury uzupełniającej

Antologia bioetyki, t. 1., Wokół śmierci i umierania, W. Galewicz (red.), Kraków 2009.
 Antologia bioetyki, t. 2., Początki ludzkiego życia, W. Galewicz (red.), Kraków 2010.
 Antologia bioetyki, t. 3., Badania z udziałem ludzi, W. Galewicz (red.), Kraków 2011.
 R. Lucas, Bioetyka dla każdego, Częstochowa 2005.
 A. Muszala, A. Rudziewicz, Bioetyka w szkole. Dla nauczycieli, wychowawców i katechetów, Kraków 2007.
 Systemy Bioetyki, T. Biesaga (red.), Kraków 2003.
 T. Ślipko, Bioetyka. Najważniejsze problemy, Kraków 2009.
 Świadoma zgoda, A. Carmi (red.), MedPharm Polska, Wrocław 2007.
 Biesaga T.: Systemy bioetyki, Kraków PAT, 2003.
 Różyńska J., Waligóra M.: Badania naukowe z udziałem ludzi w biomedycynie. Standardy międzynarodowe. wyd. Lex a Wolters Kluwer business, 2012.

USTAWA z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych; Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 maja 2015 r. w sprawie Krajowej Komisji Etycznej do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach oraz lokalnych komisji etycznych do spraw doświadczeń na zwierzętach – strona internetowa Lokalna komisja etyczna do spraw doświadczeń na zwierzętach:
http://www.umb.edu.pl/s,392/Lokalna_komisja_etyczna_do_spraw_doswiadczen_na_zwierzetach

Dokumenty wymagane do ubiegania się o zgodę na przeprowadzenie doświadczenia – strona internetowa Krajowej Komisji Etycznej ds. Doświadczeń na zwierzętach:
<http://www.bip.nauka.gov.pl/dokumenty-wymagane-do-ubiegania-sie-o-zgode-na-przeprowadzenie-doswiadczenia/>

Rozporządzenie w sprawie Krajowej Komisji Etycznej do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach oraz Lokalnych Komisji Etycznych do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	3
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	3
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	2
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	5
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	3
Ogółem bilans czasu pracy		36
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		1